

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru completarea
Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008
(activități comerciale cu dispozitive ilicite)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru completarea Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (<i>activități comerciale cu dispozitive ilicite</i>) a fost elaborat de către Ministerul Justiției cu sprijinul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea și promovarea proiectului de lege derivă din acțiunea nr. 64, Anexa A, Capitolul 10, Clusterul 3 „COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE INCLUZIVĂ” din Programul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană anii 2025-2029 (în continuare – PNA), aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 306/2025</i>. Acest proiect vizează alinierea legislației punitive la <i>Directiva 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii</i> (în continuare – <i>Directiva 98/84/CE</i>). Principalul obiectiv al acestui proiect este includerea în Codul contravențional nr. 218/2008 a faptelor ce constituie activități ilicite în sensul respectivei directive, pentru a asigura prevenirea și combaterea mai eficientă a faptelor ilicite din domeniul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice. În acest sens, condiția ce au impus elaborarea prezentului proiect este necesitatea transpunerii articolului 5 alin. (1) din <i>Directiva 98/84/CE</i>.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Ca parte a procesului de integrare europeană, Republica Moldova și-a asumat o serie de obiective ce țin de transpunerea în legislația națională a legislației UE, inclusiv a <i>Directivei 98/84/CE</i>. În prezent, directiva este transpusă aproape integral în legislația națională, cu excepția art. 5 alin. (1) în coroborare cu art. 4 care reglementează sancționarea activităților ilicite cu utilizarea dispozitivelor ilicite, astfel cum sunt definite de directivă. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a fost autorul proiectului <i>Legii comunicațiilor electronice</i>, care a fost adoptată la 10 aprilie 2025 (în continuare - <i>Legea nr. 72/2025</i>) prin care s-a realizat transpunerea aproape integrală

a directivei, singurul element netranspus fiind art. 5 alin. (1) din *Directiva 98/84/CE*.

Art. 111 din *Legea nr.72/2025* reglementează activitățile interzise cu dispozitivele ilicite (în același mod cum prevede art. 4 din *Directivă*). Astfel, chiar dacă legea prevede aceste interdicții, nu există o normă care să sancționeze aceste fapte ilicite.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Potrivit art. 4 din *Directiva 98/84/CE*, activitățile care se consideră ilicite sunt:

- fabricarea, importul, distribuția, vânzarea, închirierea sau deținerea dispozitivelor ilicite în scopuri comerciale;
- instalarea, întreținerea sau înlocuirea unui dispozitiv ilicit în scopuri comerciale;
- recurgerea la comunicații comerciale pentru promovarea dispozitivelor ilicite.

Activitățile interzise cu utilizarea dispozitivelor ilicite au fost transpuse în art. 111 din *Legea nr. 72/2025*, iar pentru a asigura că aceste activități sunt sancționate, *Codul Contravențional* se completează cu art. 252¹, care are scopul de a transpune în legislația contravențională prevederile sancționatorii ale *Directivei 98/84/CE* ce țin de interzicerea activităților comerciale cu dispozitive ilicite. Această completare va asigura că respectivele comportamente sunt sancționate efectiv, proporțional și disuasiv.

Potrivit art. 2 pct. 26 al *Legii nr. 72/2025*, un dispozitiv ilicit reprezintă un echipament sau un program conceput sau adaptat pentru a permite accesul la un serviciu protejat sub o formă inteligibilă, fără autorizarea furnizorului acestui serviciu.

Serviciu protejat, potrivit pct. 84 al aceluiași articol, presupune o transmisiune, radiofuziune ori servicii ale societății informaționale, cu condiția că acesta să fie furnizate în schimbul unei plăți și pe bază de acces condiționat (de exemplu, servicii de televiziune cu plată sau abonamente video/audio).

Astfel, modul de comitere al contravențiilor introduse prin art. 251¹ vor fi următoarele:

- **Alin.(1)** sancționează introducerea și menținerea pe piață a dispozitivelor ilicite. Contravenția se săvârșește prin oricare dintre următoarele acțiuni:
 - *fabricarea*: producerea sau asamblarea fizică sau virtuală a dispozitivului/programului;
 - *importul*: introducerea dispozitivului ilicit pe teritoriul național;
 - *distribuirea/vânzarea/inchirierea*: adică punerea în circulație a dispozitivului către consumatori sau alți intermediari.

- *deținerea*: posesia fizică a dispozitivului.

Elementul esențial al săvârșirii acestei fapte este acela că toate aceste acțiuni trebuie comise *în scopuri comerciale*.

- **Alin.(2)** sancționează furnizarea de servicii de suport tehnic și mentenanță pentru dispozitivele ilicite. Contravenția se săvârșește prin acțiunile de:
 - *instalarea*: configurarea dispozitivului pentru a permite accesul neautorizat.
 - *întreținerea*: asigurarea funcționalității constante a dispozitivului ilicit (de exemplu, actualizarea programelor sau a cheilor de acces).
 - *înlocuirea*: schimbarea unui dispozitiv defect cu unul funcțional.

La fel ca la alin. (1), aceste servicii trebuie oferite *în scopuri comerciale*.

- **Alin.(3)** vizează latura de promovare și atragere a clienților. Contravenția se săvârșește prin promovarea dispozitivelor ilicite prin recurgerea la comunicații comerciale (publicitate, reclame, postări plătite, bannere, etc.). Este sancționată orice formă de comunicare ce urmărește explicit promovarea acestor dispozitive către publicul larg, facilitând astfel comerțul ilicit.

Astfel, contravenția de la art. 251¹ vizează protecția drepturilor de proprietate intelectuală și a veniturilor legitime ale furnizorilor de servicii plătite, sancționând, în principal, latura comercială a oricărei activități legate de dispozitivele care permit încălcarea dreptului de autor.

Intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege este condiționată de intrarea în vigoare a art. 111 din *Legea nr. 72/2025*¹, a cărui termen este la expirarea a 24 de luni de la data publicării în Monitorul Oficial a *Legii nr. 72/2025* (publicată la 13.05.2025). Iar pentru a asigura o concomitență între aceste norme, data intrării în vigoare a prezentului proiect se stabilește la 13.05.2027.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificarea consolidează cadrul legislativ existent prin adăugarea unei pârgii contravenționale concrete, sprijinind respectarea *Legii comunicațiilor electronice nr. 72/2025*. Se poate anticipa o ușoară creștere a volumului de muncă pentru agenții constatatari, dată fiind existența acum a unei componente contravenționale noi pentru sancționarea unor fapte care anterior nu erau acoperite.

Instituirea acestui sistem de sancționare va conduce la îmbunătățirea mediului de afaceri pentru furnizorii legali de servicii protejate, prin reducerea concurenței neloiale.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148392&lang=ro

Proiectul introduce o nouă componentă de contravenție, iar autoritatea competentă de constatarea și examinarea acesteia va fi Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) datorită amplasării articolului 252¹ introdus în înșiruirea articolelor 246–259² listate în art. 410 alin. (1) din <i>Codul contravențional</i>, faptele interzise fiind legate de activitatea reglementată de ANRCETI.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Adoptarea proiectului nu presupune un impact financiar.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Această măsură oferă o protecție legală sporită împotriva fraudei și a pirateriei în domeniul transmisiilor media audiovizuale, radiofonice etc.. Incriminarea activităților comerciale ilicite reduce concurența neloială din partea actorilor care subminează piața. Acest lucru duce la creșterea veniturilor legale și încurajează investițiile în rețele și conținut.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Adoptarea proiectului nu presupune un impact asupra acestor domenii.
4.5. Impactul asupra mediului
Adoptarea proiectului nu presupune un impact asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Adoptarea proiectului nu presupune alte impacturi suplimentare.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Potrivit Declarației de compatibilitate nr. 31/02-126-11082 din 5 noiembrie 2025, Centrul de Armonizare a Legislației a constatat că proiectul național și-a atins finalitatea propusă, asigurând transpunerea art. 5 (1) din Directiva 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii.
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Obiectivul <i>Directivei 98/84/CE</i> este apropierea dispozițiilor legale ale statelor membre privind măsurile de luptă împotriva utilizării dispozitivelor ilegale care permit un acces neautorizat la un serviciu protejat. Prin prezentul proiect de lege se asigură transpunerea art.5 alin. (1) prin coroborare cu art. 4 din <i>Directiva 98/84/CE</i>, celelalte articole fiind deja transpuse în legislația națională.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Cadrul juridic intern de sancționare a activităților cu dispozitive ilicite se creează pentru implementarea și transpunerea <i>Directivei 98/84/CE privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii</i>.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile art. 20 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Justiției la compartimentul <i>Transparența decizională</i>, directoriul <i>Proiecte de acte normative</i>, subdirectorul <i>Registrul proiectelor de acte normative</i> unde a fost plasate anunțul de inițiere a procesului de elaborare a unor proiecte de lege pentru modificarea Codului contravențional². Anunțul a fost publicat și pe portalul www.particip.gov.md³ prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare. Pentru a asigura realizarea în termen a acțiunii nr. 64, Anexa A, Clusterul 3 din PNA, s-a decis ca realizarea acesteia să aibă loc prin promovarea unui proiect de lege disjuns de Proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008. În rezultatul etapei de avizare și consultare publică, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Consiliul Audiovizualului și Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Procuratura Generală au comunicat susținerea proiectului de lege și lipsa de propuneri. Ministerul Afacerilor Interne a prezentat careva obiecții și propuneri asupra notei de fundamentare, care au fost analizate și inserate în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege nominalizat. Deși proiectul a fost transmis spre avizare și ANRCETI, aceasta nu a prezentat careva obiecții sau propuneri asupra proiectului.
7. Concluziile expertizelor
Expertiza de compatibilitate: Proiectul de lege a fost supus expertizei de compatibilitate. Concluziile expertizei se regăsesc la punctul 5 al notei de fundamentare.
Expertiza anticorupție: Proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție care prin raportul de expertiză anticorupție Nr. ELO25/10945 din 12.11.2025 au menționat că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Adoptarea prevederilor proiectului nu necesită intervenirea cu modificări în alte acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

² <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-consolidat-de-modificare-codului>

³ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-codului-contravențional-al-republicii-moldova-nr-2182008/11920#contentAnchor39071>

Implementarea proiectului nu presupune ajutări organizaționale ale autorităților sau instituțiilor publice, ci doar includerea unor responsabilități (obligații) organelor de aplicare a legii (ANRCETI și instanțe judecătorești) pentru a asigura respectarea prevederilor propuse în implementare.

Ministru

Vladislav COJUHARI